

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀναμεταξὺ τῶν συνδένδρων
 ῥάχεων τελωνείου ἐς Μολδόβαν πορευομέ-
 νῳ, ἀμαξητὴ μὲν ἡ ὁδὸς ἐστίν, ἀμελεῖται
 δὲ, ἐπιμιξίας μεγάλων πόλεων ἐξ ἑκατέρου
 τῶν ὁρίων μὴ οὔσης, καὶ πλήρης λιδαρίων,
 εἴθ' ὧν κυλιόμενοι οἱ τροχοὶ, δύσκολον καὶ
 τραχεῖαν καὶ ὀγληρὰν ποιοῦσι τὴν ἔλα-
 σιν. Ἔστιν ἔτι ἡ εἰσέλευσις ἐς Ἀρδέλιον
 οὐχ' ὑπέρβασις, ῥάχεως ἐγκαρσίῳ μὴ οὔ-
 σης, ἀλλ' ἀναμεταξὺ ῥάχεων, δι' ἄγκων,
 διὰ συνηρεφοῦς ὕλης κατάσκιον καὶ τρυφη-
 λὴν τὴν ὁδὸν ποιούσης δέρονος, καὶ ἡρε-
 μίας καὶ βαδείας ἡσυχίας, διάβασις. Πα-
 ραῤῥέει δὲ ἐνταῦθα τοῖς διαβαινοῦσιν,
 ἐσθ' ὅτε καὶ διὰῤῥέει ποταμὸς Οἰτοῦζον
 καλούμενος, διειδὲς μὲν ἔχων τὸ ρεῖθρον,
 καὶ ἐπὶ λίθων καὶ πλακῶν κυλιόμενος, καὶ
 ἡρέμα παταγῶν· σκολιὸς δὲ πέραν ὑπομο-
 νῆς τυγχάνων, καὶ ἐσθ' ὅτε διὰ τοῦτο καὶ
 οὐκ ἀκίνδυνος. Εμβάντι δὲ ἐς Μολδόβαν,
 διαβάντι τὸ ὄριον, αἰράχεις μακρύνεσθαι
 ἀλλήλων ἄρχονται, καὶ ψιλὰ δένδρων ὄρα-
 σθαι· οὐ γῆς λυπρότητι, ἀλλὰ κατοίκων

ὕσωτια καὶ ὑπεαρύτητι. Μετὰ δὲ Χύρ-
 ζαν, ἡ δευτέρα κώμη καὶ πολὺ μείζων τῆς
 πρώτης τὸ Γκουζέστ ἐστίν, ἐν ἀριστερᾷ
 καὶ αὐτῇ τοῦ Οἰτούζου, ὥσπερ καὶ ἡ ἐτέ-
 ρα, καὶ ἐν ἀναπεπταμένη κοιλιάδι, περὶ
 δύο ὥρας τῆς Χύρξης ἀπέχουσα· ἡ ὁδὸς δὲ
 ἀναμεταξὺ τῶν δύο κωμῶν, διὰ τὴν σκο-
 λότητα τοῦ ποταμοῦ, μηδεμιᾶς γεφύρας
 οὔσης, δυσέλατος πάντη· εἰκοσιπεντάκις
 γὰρ περίπου διαβαίνειν ἀνάγκη τὸν ποτα-
 μὸν, ἱκανὸν, καὶ ἀνυδρίας, ἀεὶ τὸ ρεῖ-
 δρον ἔχοντα, ὥστε καὶ τῶν κοιλιῶν τῶν
 κωλίσσθαι ποιοῦτων τὸ ὄχημα ἵππων, ἐξι-
 κνεῖσθαι, καὶ κίνδυνος, κατεαγότος τρο-
 χοῦ ἢ ἄξονος, ἢ νυκτὸς καταλαβούσης διὰ
 τὴν δυσοδίαν, διανυκτερεῦσαι ἐν τινι τοῦ
 ποταμοῦ χερσονησιδίῳ, ὥσπερ καὶ ἡμῖν συ-
 νέβη, καταλύσαι ἐν Χύρξη μὴ ἐδελήσασι,
 ἀλλὰ μέσης ἡμέρας χειμῶνος ἤδη, ἐπὶ
 Γκουζέστ ἀπάρασιν. Ἀναμεταξὺ δὲ τῶν
 κωμῶν καὶ καλύβας εἶδομεν ἀνδρώπων, καὶ
 σύριγγας ἐν τοῖς κάτω τῶν ῥάχεων, ἐξ ὧν
 ὑγρὰ ἄσφαλτος ἐξορύττεται, ἥσπερ αἱ τὸρ-

μαι τῶν τροχῶν καὶ τὰ ἀκροξόνια ἀλείφονται, εἰς πυρὸς ἐκδλιβομένου ὑπὸ τῆς βιαίας τρίψεως ἐμπόδιον. Ἐξαισίας δὲ καὶ ὑπερόγγους πέτρας, οὐδ' ἐνταῦθα ἐν τοῖς λεγομένοις τραχέσι καὶ πετρώδεσι μέρεσιν εἶδομεν, ὡσπερ ἐν τῷ Σβάϊτζ, ἐκτὸς λίθων, χειροπληθῶν καὶ πλεόν ἢ χειροπληθεῖς τῶν πλείστων, καὶ λόφους ἔστιν οὐ ἐκ στρωμάτων ἀλλεπαλλήλων μεγάλων λίθων καὶ χοῦ συγκειμένων, καὶ τρόπον τινὰ χειροποιήτων φαινομένων. Ἔοικε δὲ ἡ γῆ ἐνταῦθα μίγμα τι δύο γῶν εἶναι, ἐκείνης ἣ χαίρει δροῦς καὶ ὄξυα, καὶ κείνης, ἣ πίτυς καὶ πεύκη καὶ ἐλάτη ἀρέσκονται.

Τὰ δὲ ὑψηλότερα ὄρη τοῦ Ἀρδελίου ἐν τῷ βορείῳ περὶ τὴν Πίστριτζαν ὄρασθαι ἠκούσαμεν, ἀλλὰ καὶκεῖνα δοκεῖ οὐτόσον ὑψηλὰ εἶναι, ὅσον τινὲς λέγουσιν, Ολυμπον καὶ Παρνασσὸν καὶ Ἐλικῶνα, καὶ Ἀλπη μὴ δεασάμενοι· οὐδαμοῦ γάρ ἐν Ἀρδελίῳ, καίτοι τοῦ τόπου διὰ τε τὸ κλίμα καὶ τὰς λοιπὰς τοπικότητας ἐν τοῖς κρυεροῖς συγκαταλεγόμενου, νιφόρη εἶναι

ἔρωτῶντες ἠκούσαμεν, τοῦ Ολύμπου καὶ Παρνασσοῦ τοιούτων ὕψων, παρὰ Δύλασσαν καὶ ὑπὸ κλίμα πολὺ θερμότερον, καὶ τῆς ἐν Σικελίᾳ Αἰτνης, τοῦ φλογεροῦ σχεδὸν ἀεὶ ἡλίου, καὶ τῶν φλογερωτέρων ὑπὸ τὴν Βάσιν τοῦ Ηφαίστου χαλκοῦργείων κατατῆσαι τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς περὶ τὸν μέγαν κρατῆρα γιόνα μηδέποτε δυναθέντων· τῶν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς ἀνακλωμένων ἀκτίνων, αἷς ἢ θερμότης ἀνίκηει, καὶ τὸ περιέχον τῶν κορυφῶν θερμαινουσῶν, καὶ τήκεσθαι ποιουσῶν τὴν γιόνα, διὰ τὸ πολὺ ὕψος ἐκεῖσε μὴ ἐξικνουμένων, ἢ ἐξασθενουσῶν πάντη τῷ ἀποστήματι. Τοιαῦτα μὲν οὖν τὰ μεσημβρινὰ τοῦ ἑώου ὄραδροίματος, τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Σβάϊτζ, τοῦ μέσου ὄραδροίματος, εἴτινι καὶ τρίτον ὄραδροίμα τὰ Πυρηναιῖα συναριθμεῖν ἐπέρχεται· ἐξ ὧν δὲ ἠκούσαμεν, καὶ ἐξ ὧν αὐτόπται γεγόνουμεν, παραπλήσια καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Ἀρδελίου οἷς εἶδομεν, ὥσπερ καὶ τοῦ Σβάϊτζ, εἰκάζειν ἢ τεκμηρίωσθαι ἔχομεν.

Οικήτορες Ρουμανίας.

Πρῶτοι οικήτορες νῦν τῆς Ρουμανίας, διὰ τὸ ἀρχαιότερον καὶ πολυανθρωπότερον, οἱ ῥουμοῦνοι καὶ εἰσι καὶ λέγεσθαι δίκαιοι· ἔπειτα δὲ τὰ Σλαβικὰ ἔθνη, ὧν πολλοὶ κήτοικοι εἰσιν ἐν τῷ βορείῳ τῆς Ρουμανίας, ἐν δὲ τῇ λοιπῇ Ρουμανίᾳ διεσπάρηται μόνον, ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰστρου μεταναστάντες ἐνταῦθα· οἱ μοαγγῦοροι, οἱ τζέκλερ, οἱ σάξοι, οἱ ἀρμένιοι, οἱ γραικοὶ, οἱ αἰγύπτιοι, καὶ οἱ τοῦρκοι ἐν τισι φρουρίοις μόνον ἐπὶ τοῦ Ἰστρου ἐν τῷ Ρουμανικῷ ἀγρῷ· οἱ γὰρ ἐν Χοτινίῳ ἐν τῇ Μολδόβῃ, καὶ οὗτοι καὶ οἱ τάταροι ἐν Βασσαραβίᾳ, ὑποχωρηθέντων τῶν ὑπερπρουτίων τῇ Ρουσσίᾳ, εἰς Μπραϊλαν καὶ εἰς τὰ πέραν τοῦ Ἰστρου μετανέστησαν ἅπαντες· Αἰγύπτιοι μὲν ἐν πάσῃ σχεδὸν εἰσὶ τῇ Ρουμανίᾳ, μάλιστα δὲ ἐν τῷ Ρουμανικῷ ἀγρῷ καὶ ἐν τῇ Μολδόβῃ, καὶ οἱ πλεῖστοι τὸν σκηνητικὸν αἰρούμενοι βίον, τὸν ἐδραῖον ἀποστρεφόμενοι, τόπον ἐκτύ-

που ἀμείβουσιν. Οἱ δὲ ἑβραῖοι ἐν ταῖς πό-
 λεσι καὶ κωμοπόλεσι τῆς μεσημβρινῆς καὶ
 ἑώας μάλιστα Ρουμανίας εἰσὶ, ζῶντες οἱ
 πλεῖστοι ἀπὸ καπηλείας, ἀγρωνίας, τινὲς
 δὲ καὶ ἀπὸ ἐμπορίας καὶ ἀπὸ τεχνῶν. Εἰ-
 σὶν ἐν Μολδόβη καὶ ἐν Βασσαραβία κωμο-
 πόλες ὅπου σχεδὸν πᾶντες οἱ κάτοικοι
 ἑβραῖοι εἰσὶν. Ἀπὸ Σεγεδὶν μέχρι Μπρέ-
 τζκου, διαβάντες τὸ Μπανάτιον καὶ Ἀρδέ-
 λιον, οὐδένα ἰσραηλίτην ἑωράκαμεν. Γραι-
 κοὶ δὲ εἰσὶν ἐν πάσῃ τῇ Ρουμανία, μάλι-
 στα δὲ ἐν τῷ Ἀρδελίῳ καὶ ἐν τῷ Ρουμου-
 νικῷ ἀγρῷ, καὶ ἐν τῇ Μολδόβη καὶ ἐν τῇ
 Βασσαραβία, ζῶντες ἀπὸ ἐμπορίας, ἀπὸ
 τεχνῶν, ἀπὸ ἀγρωνιῶν, ὑπὸ καπηλείας,
 τινὲς δὲ καὶ ἀπὸ ἀγρῶν, ὑμπέλων, καὶ ἐν
 τῷ Ρουμουνικῷ ἀγρῷ καὶ ἐν τῇ Μολδόβη
 καὶ ἐν τῇ Βασσαραβία, καὶ ὑπὸ ἀξιωμαίων,
 τελωνίας καὶ ἀπλῶς ἀπὸ ἡγεμονικῶν ὑπη-
 ρεσιῶν. Οἱ δὲ ἀρμένιοι ἀπὸ ἐμπορίας καὶ
 τεχνῶν σχεδὸν πᾶντες ἐπιμέλονται ἔτι καὶ
 ἵπποφορβίων. ἐν Ἀρδελίῳ δὲ καὶ ὑπὸ νό-
 μους ἰδίους πολιτεύονται. Οἱ σάξοι ἀπὸ

καπηλείας, ἀπὸ τεχνῶν καὶ ἀπὸ ἐμπορίας
ζῶσι· τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ κτηματικοὶ ὄντες,
ζῶσιν ἀπὸ κτημάτων, ἀκόλουθοι σχεδὸν
πάντες τῷ Λουδήρου δόγματι ὄντες καὶ
ιδίᾳ πολιτευόμενοι, καὶ διαλέκτῳ δαῦτζικῇ
χρώμενοι· καὶ ἄμικτοι τοῖς ἑτέροις, καί-
τοι ἐν μέσῳ πολλῶν ῥουμούνων βιοῦντες,
τῆς ἀνδρωπότητος πάντως μὴ οὔσης ἰκα-
νῆς πρὸς ἔνωσιν· ἐκτύπως γὰρ φίλαυτον
τὸ ἔθνος καὶ περιαντονοῦν, καὶ, καδύ-
λου, πάντες οἱ δαῦτζοι τοιοῦτοι τυγχά-
νουσι, καίτοι ἄλλως διὰ τὴν περὶ τὰς ἐπι-
στήμας καὶ τέχνας καὶ τὰ πολιτικά, καὶ
τὴν ἄλλην σύνεσιν καὶ πρόνοιαν περὶ τὸν
βίον, ἄξιοι λόγου καὶ σέβατος. Οἱ δὲ μο-
αγγῦοροι καὶ οἱ τζέκλερ ἀπὸ κτημάτων,
ἀπὸ γεωργίας, ἀπὸ ἀξιωμαίων, ἀπὸ στρα-
τείας. Οἱ σλάβοι ὡς οἱ ἐφεξῆς ῥουμούνοι.

Οἱ δὲ ῥουμούνοι τέλος, οἱ πλεῖστοι
μὲν ἀπὸ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, καὶ
ἀπὸ ἀμπέλων καὶ ἑτέρων ξυλίνων καρπῶν,
καὶ ἀπὸ κτηνοτροφίας, ἀγαθῆς οὔσης ὑπερ-
φυῶς τῆς γῆς ἐν πάσῃ σχεδὸν τῇ Ρουμου-

νία, ἐν τε ξυλίνοις καὶ σιτίνοις καρποῖς·
τινὲς δὲ ἀπὸ κτημάτων, ἀξιωμαίων, τε-
λωνίας, ἀλατωνίας, καὶ καθόλου, ἀπὸ
ἡγεμονικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ προσοδωνιῶν,
καὶ μάλιστα ἐν τῇ μεσημβρινῇ καὶ ἑώα
Ρουμουνία· ἐν γὰρ τῇ ἐστραϊτικῇ σχεδὸν
οὐκ εἰσὶ ρουμοῦνοι ἄρχοντες· εἰσὶ δὲ οὐ
καὶ ἀπὸ ἐμπορίας καὶ τεχνῶν. Ἀλλὰ γὰρ
καθόλου εἰπεῖν, οἱ ἡμέτεροι ρουμοῦνοι
οὐ πάνυτοι χαίρουσι τῇ Ἀρεος καὶ Ἀθηνᾶς
καὶ Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος λατρείᾳ, τῇ
τῆς Δήμητρος καὶ Πανὸς καὶ Διονύσου
μᾶλλον ἀρεσκόμενοι. Οἱ δὲ κάτοικοι τῆς
Βασσαραβίας ζῶσι καὶ ἀπὸ ἀλιείας, πλη-
σίον ἑαυτῶν Ἰστρον ἔχοντες καὶ ἰστρολί-
μνας καὶ Πόντον καὶ ποντολίμνας καὶ Τύ-
ραν, ὅπου πλῆθος ἀπίθανον ἰχθύων νήχε-
ται. Αυτῶν δὲ οἱ τάταροι πρότερον ἀπὸ
κτηνοτροφίας ἔζων καὶ γεωργίᾳ, ὥσπερ
καὶ αἱ ἐν τῷ μέσῳ τῆς Βασσαραβίας ἀνα-
μεταξὺ ποτὲ τατάρων καὶ αἱ περὶ τὰ προῦ-
ρια ρουμουνικαὶ κῶμαι. Ἡ δὲ ρουμου-
νικὴ κώμη ἢ προκειμένη τοῦ Κελλίου, καὶ

παλαιὸν Κελλίον ὀνομαζομένη, τῆς εὐ-
πλοίας τῶν στομάτων τοῦ Ἰστρου ἐφρόν-
τιζεν. Οἱ δὲ ἀντικρὺ αὐτῆς ἐν τῇ Βασσαρα-
βία καζάκοι ἀπὸ ἀλιείας ἄπαντες ἔζων.
Ἀναμεταξὺ Τυγνίου καὶ Ακερμανίου πα-
ρὰ τὸν Τύραν κῶμαι εἰσὶ ρουμουναὶ, ἐκ
τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξηρητημένοι πρό-
τερον. Αὐτῶν οἱ κάτοικοι, δι' εὐφορίαν
τοῦ τύπου καὶ διὰ τὴν σφειτέραν ἐπιμέ-
λειαν καὶ πρόνοιαν, οἱ εὐτυχέστεροι ρου-
μοῦνοι ἐτύγγανον. Ξύλα χειμῶνος ἐπ'
ἀλέα οὐκ ἔχουσιν ἐνταῦθα, πλίνδους δὲ
ὑπερσπιδαμιαίας πλάττοντες, ἐκ κόπρου
βοῶν, καὶ ἐν ἡλίῳ ξηραίνοντες, ἔχουσι χει-
μῶνος εἰς ἀλέαν κοπρούξυλα.

Εἰσὶ δὲ ἔτι ρουμοῦνοι καὶ πέραν τοῦ
Τύρα, ἐν ταῖς κῶμαις τῆς προῆν Πόλσκης,
ἐκ Μολδόβης ἐκεῖσε μεταναστάντες· ἀτὰρ
καὶ περαιτέρω, πέραν τοῦ ποταμοῦ Μπὸγ,
τοῦ Ὑπάνεως τῶν ἐλλήνων, ἀναμεταξὺ αὐ-
τοῦ τε καὶ τοῦ Βορυσθένους, κῶμαι ὅλαι
ρουμουναὶ τυγγάνουσι, πρὸ χρόνου ἤδη
τῶν ρουμούνων ἐκεῖσε μεταναστάντων ἐκ

τῶν ἐντὸς τοῦ Τύρα, ἐλπίδι ἴσως κρείσσονος ἐν μετοικήσεσι βίου, ἢ τὰς τῶν ταύρων καὶ τύρκων ἐπηρείας ὑφίστασθαι μηκέτι δυναμένων, κῆκεῖσε πρὸς τοὺς ὀμνυδρήσκους καταφυγόντων. Πλείους δὲ ἔτι ῥουμούνοι διεσπάρηται πέραν τοῦ Ἰστροῦ, ἐν τε τῇ Βουργαρία καὶ τῇ Σερβία καὶ τῇ Μακεδονία, καὶ μέχρις ἐντὸς τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου, πολλοστημόριον πάντως βουργάρων καὶ σέρβων καὶ γραικῶν, οἷς συμμεμίχεται, τυγχάνοντες, καὶ ῥουμούνους ἑαυτοὺς ἄχρι τοῦ νῦν ὀνομάζουσιν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν γλώσση τῇ ῥουμουνίδι, ἐς ἣν πολλαὶ λέξεις καὶ φράσεις καὶ ιδιωτισμοὶ τῶν, οἷς παροικοῦσιν, ἐθνῶν ἐσέφρησαν· οὐ γὰρ ἦν ἄλλως γενέσθαι, καὶ ξενιζέσθω μηδεὶς τῷ πράγματι, μηδὲ συμπεραίνειν ἐκ τούτου κινείσθω τὰ ἄσυμπέραστα, μηδ' ἀνερευνάτω ἕτεραν τινὰ ἀρχὴν τῶν πέραν τοῦ Ἰστροῦ ῥουμούνων, παρὰ τὴν ἐξ ὀριστερῶν τοῦ Ἰστροῦ, μηδὲ καταγωγὴν ἐξ ἐκείνων τοῖς ἐντὸς τοῦ Ἰστροῦ πρωτορουμούνοις, ἀτόπως μάλιστα.

καὶ παραλόγως ὑποτιθέναι βουλέσθω, ὡς
τινες κολακείας μᾶλλον φίλοι ἢ ἀληθείας,
ἢ παρηγμένοι τῷ ρουμοῦνος ὀνόματι μι-
κρὰ πάμπαν τοῦ ρουμνιὸς διενηροχότι,
ἐφαντάσθησαν. Ἐπι δέ εἰσι κοινότητες
ρουμουναὶ ὅπου καὶ ἡ γραικικὴ γλῶσσα
κοινὴ τοῖς ρουμοῦνοις ἐστίν.

Ἐισὶ μὲν οὖν ρουμοῦνοι τοῖς ὁμοδρή-
σικοις αὐτῶν παροικοῦντες, καὶ που καὶ
κώμας ἴσως ἰδίας ἔχοντες, ἐν Βουργαρία καὶ
Σερβία καὶ Θράκη, ἐν ταῖς κωμοπόλεσι καὶ
πόλεσι μάλιστα. Πλείους πολλῶν τούτων κα-
τοικοῦσι περὶ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ πόλιν Πι-
τόλια (τὰ Πιτόλια), ὅπου καὶ κῶμαι ρουμού-
νων εἰσὶν, κᾶν τεῦθεν ἐς τὰ περαιτέρω πο-
ρευομένῳ πολλοὺς ἔτι, καὶ ἰδίᾳ κωμηδὸν καὶ
μίγδην ἑτέροις, ὄραν ἐστὶ ρουμοῦνους, μέ-
χρι τῆς πρώην ἀκμαζούσης διὰ τὰς τέχνας
καὶ τὸ ἐμπόριον, μόνης ἐκεῖ πόλεως Βο-
σκοπόλεως· τὰ νῦν δὲ λείψανα τῆς πρώην
καὶ παρελθούσης αὐτῆς λαμπρότητος, καὶ
ἄμυδρὰ πάντα μνημόσυνα, οἰκαρχαί τι-
νὲς περίπου διακόσια σώζονται. Οἱ πολ-

λοὶ τῆς Βοσκοπήλεως κάτοικοι, διὰ τοὺς ἄλλεπαλλήλους ἐπηρθεασμοὺς ἐκτοπισθέντες, ἄλλος ἄλλη ἐτράποντο, ὅση ἕκαστος ἡσυχαίτερόν οἱ καὶ κερδαλεώτερον καὶ εὐκολώτερον βίον ἔχειν ἐνόμιζε· καὶ εἰσὶ τούτων πολλοὶ ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Μοαγγουρίας, παντοῖον εἶδος ἐμπορίας μετιόντες, καὶ ἐν Βιέννῃ ἔτι, καὶ ἐν ἑτέραις πόλεσι τοῦ Δαϊτζλάνδ καὶ τῆς Πόλσκης. Πλείους ἔτι ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κωμοπιόλεσι καὶ κώμαις τῆς Τυρκίας, καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι ταῖς Μηλαῖς, ὑπὸ τὸ Πήλιον ὄρος πρὸς νότον κειμέναις, βοσκοπολιταὶ μέτοικοι εἰσὶ, σὺν γυναῖξὶ καὶ τέκνοις αὐτῶν ἐκόμενοι, ὧν δύο χαλκευτικῇ, μᾶλλον δὲ, σιδηρευτικῇ τὸν βίον ἐπορίζοντο, ὁ δὲ τρίτος πυροβολουργὸς ἐτύγγανεν· αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν περικνημίον καὶ περιποδίω ἦσαν ἄρισταί τε πλέκτριαι.

Μέσοβον, κωμόπολις ὀνομασθῆ ἐν τῇ Πίνδῳ, καθ' ὁδὸν ἀπὸ Τρίκκης καὶ Γρεβενῶν πορευομένῳ εἰς Ἰωάννινα, ἐν Ἠπειρῷ πόλιν πρωτεύουσάν τε καὶ περίφημον, καὶ

αὶ περὶ τὸ Μέσοβον πέντε κῶμαι ρουμου-
νικαὶ τυγχάνουσιν. Ἡ γραικὴ γλῶσσα
κοινὴ ἐν Μεσόβῳ, ὅπου καὶ σχολεῖον ἐστὶν
ἐλληνικόν, καὶ πατρὶς πεπαιδευμένων ἀν-
δρῶν ὑπῆρξεν, ὧν πρῶτος ἄξιος λόγου ὁ
Ζερζούλης ἐστὶ· Νικόλαος. Ταύτης τῆς
κωμοπόλεως, ἐμπορευσόμενοι πολλοὶ κά-
τοικοι πολλαχῆ τῆς Ευρώπης πορεύονται.
Πρὸς δυσμὰς Μεσόβου κατὰ τὸ Ζαγόριον,
ὑπονομὸν Ηπειροῦ ὀνομαστὸν ἐν τῇ Τυρ-
κίᾳ, κῶμαι ρουμουνικαὶ εἰσὶ, Δολιάνιον,
Γρεβενίτιον, Φλόρον, Διργγάϊον, Βοβοῦ-
σα καὶ ἕτεραι ἴσως. Πρὸς Βορρῶν πάλιν
Μεσόβου, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Γρεβενῶν,
ρουμουνικαὶ κῶμαι. Κρανία, Αβδέλλα,
Περιβόλιον· καὶ κατὰ τὴν Κόνιτζαν, Σα-
μαρίνα, Φούρκα, καὶ κατὰ τὴν Ελασῶνα
ἐν τοῖς ὑπολυμπίοις πρὸς δυσμὰς, Βλαχο-
λίβαδον, κωμόπολις, ὅπου καὶ ἐλληνικόν
σχολεῖον, Κοκκινόπηλον, Φτέρη· καὶ Νε-
χώριον κατὰ τὰ Σέρβια, καὶ περὶ τὴν Θεσ-
σαλονίκην πρὸς κώμη μεγάλη ρουμουνικὴ, τῆς
οἱ κάτοικοι, ἀμελεία πάντως τοῦ ποιμένου,

μωαμεθανοί εἰσι, καὶ οὐδὲ γρῦ τυρκιστί
φδέγγεσθαι δύνανται, τὴν ρουμουνίδα
γλῶσσαν διαλεγόμενοι. Οὐ πόρρω τῆς
πόλεως **Καστορίας**, **Κλεισοῦρα** ἐστὶ ρου-
μουνικὴ κωμόπολις, πατρὶς καὶ αὕτη ἀν-
δρῶν πεπαιδευμένων.

Ἐτι ἰδὲ πρὸς χειμερινὰς δυσμὰς τοῦ
Μεσόβου, κῶμαι ρουμουνικαί εἰσιν, ὧν
αἱ πρωτεύουσαι **Καλάρδεϊτα** καὶ **Σιρακῶ**
κικλήσκονται. Τούτων οἱ πλείους κάτοι-
κοι, καππουτᾶδες κοινῶς λεγόμενοι, ῥά-
πται δηλονότι καππῶν, χειμερινῶν ἐσθή-
των ἐκ μελάνων μαλλωτῶν ἐριοῦφασμάτων,
ἐν ταῖ βορείαις τοῦ **Πηλίου** κώμαις τῶν
κρειττόνων καὶ πολυτελεστέρων, καὶ ἐν τῇ
ὑπὸ τὸν **Ὀλυμπον** πρὸς ἕω κωμοπόλει **Λι-**
τοχώρῳ (τὸ) τῶν δευτέρων καὶ εὐωνοτέρων,
πεποιημένων. Τὰς χειμερινὰς ταύτας μαλ-
λωτὰς ἐριοεσθῆτας ἐμπορεῦνται ἐν ταῖς
παραθαλασσίαις πόλεσι τῆς **Ἰταλίας**, ἀπαι-
ροντες, διαίροντες καὶ καταίροντες ἐκεῖσε
καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, καὶ χειμερίζοντες
πέραν τῆς ἁδριατικῆς θαλάσσης τὰς κύστ-

σας ῥάπτοντες καὶ πιπράσκοντες, ἄλιον οὕτω τοῖς ῥιγώδεσιν ἰταλοῖς, τοῖς θαλασσοπόροις μάλιστα, τεχνώμενοι.

Πρὸς χειμερινὰς ἀνατολὰς πάλιν τῆς Πίνδου, περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀχελῷου ποταμοῦ, ἕτεραι ῥουμουρικαὶ συνοικίαι τυγχάνουσιν, ὧν αἱ οὐ πόρρω τοῦ Μεσόβου οὔσαι, Χαλίκιον, Λεπενίτζα, Κρανια, Νεβόδιον, Βοροβίκον, Κοκλέοι, Καστανία, Κλινοβὸν, Πετρούλιον καὶ Βετρινίκον ὀνομάζονται. Τούτων καὶ τῶν λοιπῶν οἱ κάτοικοι ἀπὸ προβάτων ζῶσι καὶ ἡμιόνων, τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς, ὅσοι χρεῖα διὰ τῶν ἡμιόνων, οὐ συρόντων, μᾶλλον δὲ οὐ κυλιόντων ὀχήματα, ἀλλ' ἐν ταῖς ὠμοπλάταις φορτιζομένων, μετακομιζόμενοι, καὶ ἐν κώμαις καὶ ἐν κωμοπόλεσι πιπράσκοντες. Καὶ ἐς τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἔρχονται, καὶ τὸν εἰσκομισθέντα φόρτον ἀποθόμενοι, ἕτερα φορτία, ἔλαιον ἢ ἰσχάδας ἢ ἐλάας ὠνούμενοι, ἀντιφορτίζονται καὶ ἀπέρχονται, κομιζόμενοι ταῦτα ἄλλοσέπη, ὅπου χρεῖα πάλιν τούτων,

πωλήσοντες. Οἱ δὲ ποιμένες, ζέρους μὲν, μακρὰν δουλάσσης ἐς τὰ ὄρη ἀνέρχονται, τὰς πολυαρίθμους αὐτῶν ἐς βοσκὴν ἐλαύνοντες ὅϊας· μὰ δία γε οὐκ ἀπειροκάλως· χειμῶνος δὲ ἐς τὰ παράλια, ἔστε τὰ κατὰ τὸν παγασητικὸν κόλπον, καὶ ἐς τὰ ὑπὸ τὴν Ὀδρυν μάλιστα, ὅπου πολλαὶ μυριάδες οἴων ἐκχειμάζουσι, καὶ ἀλλαγῇ, ὡς κρείττω χειμάδια· μὰ δία γε οὐκ εὐήδως, οὐ μενουν οὐδ' ἀκόμψως. Ἀλλὰ φιλοσοφεῖν δεῖ, ὀλίγον γε· ἄλλως γὰρ ὁ ζηλωτὸς οὐτοσὶ καὶ μακάριος τῷ ὄντι καὶ ἀδωότατος βίος, ἀκατάληπτος. Εἰσὶ δὲ τινες τούτων, οἳ τὰς ἰρουνεχεῖς ταύτας βοσκομεταναστάσεις σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις πανοικεῖ ποιοῦνται· καὶ θεὰς ἄξιον πάντως τυγχάνει, ὄρῳ πολλὰκις γάμους ὑπαιδρίως τελουμένους, καὶ ποιμενοχοροὺς ἐπὶ τούτοις, καὶ νύμφας ἀπὸ μάνδρας ἐς μάνδραν, πομπῇ ποιμενικῇ, οὐκ ἐσθῆτι λαμπρᾷ καὶ πολυτελεῖ, ἀλλ' ἰλαρότητι καὶ λαμπρότητι προσώπων συντεθειμένη, ἀγομένας, καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν ἐν

τοῖς προσώποις τῶν χαρωπῶν ποιμένων
καὶ ποιμενίδων ἀναζωγραφουμένην, ἃ περ
ιδεῖν οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς προσώποις ἐτέρων
ῥουμοῦνων, κρείττονα τάχα καὶ ἀνώτε-
ρον ἐλομένων βίον, ἀλυόντων δὲ τὰ πᾶντα
καὶ μεμψιμοιρούντων, παρὰ τὰ ἐμπορι-
κὰ αὐτῶν κιβώτια καὶ τὰς λογιστικὰς μὲν
μάλα, μικρὸν δὲ πᾶμπαν συλλογιστικὰς,
καὶ πολὺ ὀφθαλμοβόρους καὶ ὑγειωρῦχους
τραπέζας, μέχρῃς ὠχριάσεως καὶ τήξεως
καθημένων, καὶ τὰ ἰγλύμματα μόνον τῶν
ἀργυρίων καὶ τῶν χρυσίων καὶ τοὺς γύρους
αὐτῶν ἀσκαρδαμυκτεῖ ἀναδεωρούντων, ἐν
οἷς γύροις, λέγω, τὴν σύμπασαν ἐν ἀν-
δρώποις εὐδαιμονίαν περιορίζουσι καὶ
συμπερικλείουσι. Καθόλου δὲ οἱ πέραν
τοῦ Ἰστροῦ ῥουμοῦνοι, ποιμένες ἦσαν καὶ
εἰσὶν ἔτι πολλοὶ, καὶ τὸ βλάχος, ὡς οἱ ἄλ-
λοεθνεῖς αὐτοὺς ὀνομάζουσι, συνώνυμόν
πως ἔστι τῷ ποιμῆν ἢ βοσκὸς ὀνόματι· καὶ
τὸ Βοσκόπολις αὐτὸ ποιμένων πόλις ση-
μαίνει. Σύμπαντες οὗτοι περὶ τὰς ὀγδοή-
κοντα χιλιάδας σώματα εἰσὶν. Οὗτοι πᾶν-

τες πάντως ἀπόγονοί εἰσι τῶν ἐκ τῶν παριστριῶν ἐς τὰ νότια καταφυγόντων, καὶ μέχρι τῶν τῆς Δετταλίας καὶ Ἡπείρου χωρίων ἀφικομένων, ἀδόρυβον καὶ ἀκίνδυνον οὕτω βίον ἀναζητούντων, *Αττίλα* ἔρημα καὶ ἀκατοίκητα τὰ δεξιὰ παρίστρια ἐπιτάξαντος εἶναι, ἢ καὶ τινων πρὸ τοῦ *Αττίλα* καὶ μετ' αὐτὸν, ἔκτε τῶν δεξιῶν καὶ τῶν ἀριστερῶν παριστριῶν μεταναστάντων, καὶ καταλιπόντων ταῦτα, ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἔθνῶν παρὰ πολὺ συχναζόμενα.

Αρμένιοι καὶ Αἰγύπτιοι.

Ἡγεμονεύοντος ἐν *Μολδόβη*, ἀγαθῆ τύχῃ, *Αλεξάνδρου* τοῦ χρηστοῦ (ἀτζέλμποῦν), καὶ ὄντος καὶ ἐπονομαζομένου, δύο ἔθνη ἐξ ἑῶ ἐς τὴν *Μολδόβην* ἦλθον· οἱ *Αἰγύπτιοι*, οὓς τζιγγάνους οἱ *μολδοβάνοι* ὀνομάζουσιν, ὀλίγω πρότερον, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ἀρμένιοι. Οὗτοι, *Λέοντος* τοῦ βασιλέως αὐτῶν μετακινήσαι τὸ σφέτερον δόγμα θελήσαντος, καὶ τοῦ ἔθνους στα-